

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA
Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 23 AGOST DE 1885

¡ABAIX LO CENTRALISME!

PRIVILEGIS PER ELLS

L'autonomia regional no s'oposa á l'unitat de la pàtria.

La desbordada corrent del centralisme pera alcansar sos fins no s'han parat en destruhir l'edifici de nostres antepassats; ans al contrari, per fer més sensibles sas aterradoras petjadas ha volgut envoltar nostre modo d'esser arribant al despòtich extrem de fer passar sobre nosaltres lleys que 'ns perjudican fins al més sagrat de nostra familia deixant-nos així entreveure l'hermosa felicitat de l'unió que cada dia va tornantse pera nosaltres lo més ennegrit horisó d'amenasadora tempesta

Felip V va cremar los nostres furs, y escarnir nostres consells, tractantnos com à país conquistat: lo centralisme modern vol fer encare més, lo centralisme modern acabant l'obra comensada per lo primer Borbon, vol acabar ab Catalunya, important aquí las costums castellanias y destruhint la industria que tan estesa y progresiva 's troba entre nosaltres pera tenirnos més dócils á sa veu y fer-nos servir d'escala pera lograr sos intents.

La politica centralisadora, aqueixa politica qu'ab brillans discursos, carregats de promesas que las hem vistas fondrer com llau-gers nuvols d'istiu, comensa per trencar l'unitat regional dividint de tal modo als catalans volguentlos agrupar en distints partits polítichs espanyols que quant ha passat sobre nosaltres los desastrosos efectes d'aquest modo d'obrar y hem volgut alsar nostra veu

pera remouner lo casi ja apagat amor á nostra hermosa y avensada regió, nos han caygut las alas del cor, com vulgarment se diu.

Mes no per aixó desmayem en nostra tasca, avants al contrari, sapiguent que com més gran es l'idea més obstacles se presentan pera la realisació de la mateixa, creix l'ardiment en nostre cor y esperém veurer á tots los catalans renegar de la política del centre, pera trevallar y ajudarnos al renaixement del verdader catalanisme, d'aquell esperit catalá que 'ns llegaren nostres avis plé d'honra y de gloria, y sempre trepitjat y posat en mal terrenó per l'influencia dels centralistas envejosos fins de nostra vida propia.

L'unitat de la pàtria es com han volgut nombrar l'acte despòtich de abolir nostras lleys, á la unitat de la pàtria claman sempre los que pera tal coneixen lo profit individual y per l'unitat de la pàtria han volgut sacrificarnos, no sols á nosaltres, si que també á altres regions germanas nostras

Aquesta unitat pera nosaltres no es tal, ja que 'ns imposa la legislació, llengua y modo d'èsser dels castellans, y es sols un privilegi que á ells s'ha volgut donar, fent pesar sobre 'ls catalans la feixuga ley del dret de conquesta.

¿Y aixís es com volen conseguir adhesió á sa política? ¿y aquesta es la manera de mantindre unidas las regions pera fer d'Espanya una nació forta y poderosa?

No 'ns cansarem de repetirho; la vida independent de las regions no s'oposa á l'unitat de la nació, avans al contrari, son un medi poderós pera mantindre-les unidas sempre, y sempre prompte á sacrificarse pels interessos comunals com be ho demostren l'Australia, la Suisa, l'Alemania, los Estats-Units, Suecia y Noruega. etc.

Pero aixó sembla que no convé als centralistas Espanyols, perque per ells Catalunya

sempre ingrata s' engrandiria massa y deuen temer que tornés á naixer la rassa vigorosa que feu tremolar la senyera de las quatre barras á Grecia; aquella nissaga sota qual bandera generosa s' aixuplugá Sicilia, y finalment s' hauria acabat per ells la explotació de nostra terra.

Als catalans se 'ls ha pres ja tot y fins se 'ls priva en los centres oficials de fer ús de la seva llengua.

Avant centralistas, acabeu ab la vostra obra y demaneu á totas las regions si Catalunya es ingrata, si es egoista, y després lleugi las fullas d' or de sa historia y al comensar la última part del sigle dinou hi trobareu escrit ab lletres de sanch ¡a baix los privilegis! ¡a baix lo centralisme!

(De *L'Arch de San Martí*)

SUSCRIPCIÓ

Pera los damnificats de lo cólera en Espanya, qual producte será enviat al Dr. Ferran pera que lo distribueixi entre las familias més necessitadas.

LA GRALLA	\$10.00	J. P. M.	\$ 1.00
F. Fabreguettes	» 2.00	C. Suderie	» 0.50
Bernardo N	» 0.50	L. Delande	» 0.50
G. Beni	» 0.50	J. Agut	» 0.50
E. Haurie	» 0.50	N. Piñeiro	» 0.50
J. Etchenique	» 0.50	J. Oliveira	» 0.50
A. Manzanedo	» 0.50	A. D'Arnaud	» 0.50
D. Dornaleche	» 0.50	F. de la Piedra	» 0.50
L. Burle	» 0.50	A. Massaferró	» 0.20
J. Pean	» 0.50	J. Sanchez	» 0.20
P. Cazalás	» 0.50	C. Pean	» 0.20
C. Soubes	» 0.50		
		Suma	\$ 22.10

Llista á carrech d' En Joseph Palau

J. Palau y Ribas	\$ 4.60	M. Casal	\$ 0.40
M. Pi y Tusseg	» 4.60	J. Comas y A	» 0.50
M. Palau de Pi	» 2.00	R. Vila	» 0.20
V. Ribas de Palau	» 2.00	J. Patriarca	» 0.40
J. Palau y D.	» 1.00	J. Siñago	» 0.50
J. Palau y D.	» 1.00	A. Sicardi	» 0.50
J. Pi y Palau	» 1.00	L. Sandre	» 0.50
C. Pi y Palau	» 1.00	I. Mavell	» 0.60
T. Esteba	» 1.00	R. Real	» 0.50
T. Gibert	» 1.00	L. Goborino	» 0.56
M. Bruguera	» 1.00	M. N. Lacau	» 4.66
A. Nogarra	» 1.00	M. Gubertti	» 0.60
L. Marquez	» 0.50	T. Canudas	» 1.00
Nerguir	» 1.00	R. Ernuda	» 1.00
S. Ferrer	» 0.50	N. N	» 1.00
P. Franquim	» 0.50	G. Pini	» 0.50
J. R. Alvarez	» 0.50	G. L. Glize	» 1.00
M. Pi y T.	» 1.00	Papeterna	» 0.30
J. Pons	» 2.00		
		Suma	\$ 41.84

Llista á carrech d' En Salvador Teix

Salvador Teix	\$ 5.00	M. Grassas	\$ 1.00
F. Cuspínera	» 5.00	Galli y C ^a	» 2.00
J. Sala	» 3.00	E. Amat	» 1.00
S. Carbonell	» 5.00	A. Toll	» 1.00
J. Ribas	» 4.00	P. Rodriguez	» 1.00
A. B. y Ramos	» 4.70	V. Ruiz	» 2.00
F. Ibarra	» 4.00	S. Ramon	» 1.00
A. Martí y C ^a	» 5.00	D. Martí Torres	» 1.00
S. Ginesta	» 4.70	A. Curió	» 2.00
F. Puig	» 5.00	Cornúa	» 2.70
J. Brunet y C ^a	» 3.00	Quintela Font y C ^a	» 4.41
F. Matarrodona	» 1.00	A. Bamba	» 2.00
S. Noguera	» 1.00	A. Telechea	» 4.70
F. Pasqués	» 1.00	Un Carballés	» 1.00
E. Suarez	» 1.00	F. Gargallo	» 4.00
F. Boeri	» 1.00	E. Casal	» 4.00
F. Cristobal	» 1.00	M. Rubio	» 4.66
P. B. Rodriguez	» 1.00	A. Oddo	» 1.00
Duffieux-Mautone	» 2.00	E. Moneda	» 1.00
N. Perez	» 1.00	J. Jone	» 1.00
A. Pons	» 1.50	G. y Armanino	» 1.00
M. Barceis	» 1.00	A. Camps	» 2.00
J. Martí	» 1.00	M. Royo	» 1.00
J. Munart	» 1.00	M. Tastás	» 1.00
F. Delfino	» 1.00	A. Ramis	» 1.00
Vazquez Cores	» 1.00	M. de Ramis	» 1.00
J. Pagés	» 1.00	A. Ramis	» 1.00
J. Tremoleras	» 5.28	E. Carballo	» 1.00
E. Font	» 2.00	J. Carreras	» 1.00
N. N	» 1.00	J. M. Sueiro	» 2.41
P. C. Ballefin	» 1.00	R. Miquel	» 2.00
F. Prous	» 4.70	D. Bertran	» 1.00
F. Astort	» 1.00	S. Rovera	» 1.00
F. Barrone	» 1.00		
		Suma	\$ 141.16

Llista á carrech d' En Anton Buxó

P. Roca	\$ 1.00	A. Casabó	\$ 0.60
E. Rivas	» 0.50	R. Sabate	» 1.00
J. P. Balparda	» 1.00	B. Arbost	» 0.30
R. Campos	» 1.00	B. Tapias	» 0.20
P. M.	» 1.00	J. Coll	» 1.00
B. Montero	» 0.50	J. Garcia	» 0.40
J. Lopez	» 0.50	F. Calzada	» 0.50
D. Tur	» 0.20	A. Buxó	» 1.00
Llagostera	» 0.20	J. Cumtan	» 0.50
A. Badal	» 0.20	F. R. Rodriguez	» 0.20
B. Golorons	» 0.50	G. A. Louna	» 0.20
R. L.	» 0.20	M. Alonso	» 1.00
J. Cuadra	» 0.20	A. Vidal	» 0.50
A. Garcia	» 0.60	C. Pons	» 0.50
R. Escardos	» 0.10	R. Peredejordi	» 1.00
D. Laspalas	» 0.60	J. Berch	» 1.00
J. Puig	» 1.00	N. N	» 1.00
Funoll	» 0.50		
		Suma	\$ 20.70
		Suma total	\$ 225.82

Segueix oberta la llista de suscripció.

CORRESPONDENCIA DE BARCELONA

Senyor Director de LA GRALLA.

Montevideo

Molt senyor meu:

Desde la suspensió de *L' Aureneta*, que 's publicá en Buenos Aires per espay de tres

anys y mitj, fins á la sonada del primer nombre de LA GRALLA, han transcorregut cinch anys, terme massa llarch pera 'l que com jo, que conech l'entusiasme dels catalans residents en abduas marges del Plata, esperaba d' un moment al altre veurer estampats en un tros de paper, un doll de dolsos recorts enviats á Catalunya per aquells que, ja sia per sas ocupacions ó per sa conveniencia, tenen la sort de viurer, encar que anyorantshi, en payssos mes lliures que 'l nostre, ahont no hi ha governs madrilenyos que fassin escarni dels progresos de sos provincians y ahont no 's lliga de peus y mans á n' aquells que ab son talent, ab son trevall y ab sas riquesas propias, inventan, construbeixen y mantenen, si bé aixó últim per la *rahó* de la forsa, ó aquells que en lloch de donalshi protecció pera que ab sa suhor puguim enriquir mes á son pays y á sos governants á la vegada, encogats per l' enveja propia de qui no serveix per res, no fan mes que estudiar quina nova contribució podrán posar als catalans perque vehuen que avuy encare podem menjar.

¡Ditjosos vosaltres que no sentiuh petar las xurriacadas que 'ns clavan desde Madrid, cada vegada que 'ns veyem en la necessitat de demanalshi algo de lo molt que 'ns prenen! Pero ¡ay del dia que 'ns cansem de demanar y de deixarnos robar!

Dispenseume aquest desfogament que no puch deturar cada vegada que 'm miro ab detenció á nostra malhaurada Catalunya.

Seguiu ab la tasca que vos haveu emprés procurant mantenir viu l' esperit catalanista de tots los catalans residents en la República del Uruguay, segur de que mes aviat ó mes tart, té de donar fruyt la llavor qu' are escampeu ab vostra benvinguda GRALLA, á la que desitjo molta mes vida que no tingué *L' Aureneta* de Buenos Aires.

Un Catalanista

Barcelona, 23 Juliol de 1885

LITERATURA

¡PATRIA! (!)

Quan la mare va endolada es
quan creix l' amor dels fills.

Patria, patria, quina guerra
t' han moguda sigles há!

va plovent sobre la terra
la ruina sens pará;
la desgracia se t' aferra
com un gos al tros de pá.
Has passat á la ventura
los set cálzers d' amargura;
ton calvari encara dura....
¿qué t' espera per demá?

Per tes planes y montanyes
hi há clapats de destrucció;
se 't regira en les entranyes
un borboll d' altra sahó,
y 't grapejan mans estranyes,
y 't vigila un ull traydó;
s' han venudes tes banderes
per fregalls de marmaneres ...
Patria, patria, de lo qu' eras
¿qué te 'n queda sinó 'l plo?

¿Quina má ha esquexat ta historia?
¿quín punyal ta llibertat?
¿ab las runes de ta gloria
quíns camins s' hi han empedrat?
¿t' han fet perdre la memoria
males herbes que t' han dat?
Sense forsa, sense sava,
t' han pegat com á una esclava...
Si Don Jaume s' axecava!
si t' vejés com has tornat!

Ton dret vell, qu' era ta vena,
la teva ánima terral,
l' han fermat ab vil cadena
com un lladre en camí ral,
l' agarrotan per l' esquena,
ja es al banch del criminal.
La seva hora es arribada:
té la forca preparada;
falta encara l' estrebada,
peró porta ja 'l dogal.

A ta llengua que ressona
desde l' Ebro al Pirineu,
te l' ofegan á la trona,
te l' esborran tot arreu,
ni pe 'l testament es bona
per da al món l' últim adeu;
dels palaus arreconada,
de l' escola fuetejada,
ja no més te l' han dexada
per encomanarte á Deu.

Quant t' has vista flaca y pobra,
has volgut ser com abans:
t' has posat á la gran obra
sense treva ni descans,
y, ab treball, de lo que 't sobra
pots fartarne tos tirans.
Mes l' enveja malehida
per mil boques brama y crida;
diuhen: áu, guányat la vida!
pero 't lligan be de mans.

Axó es viure en agonía
com colom entre esparvers;
afanyá 'l pá cada dia
perque 'l menjen forasters!.....
¿Hónt girarte, patria mia,
que no 't surten bandolers?
De ton temple que ruineja
tens de ferne una neteja;
via fora, vergasseja
tot l' axam de mercaders!

Sí abatuda y maltractada
per enganys y desamors,
dels palaus te veus llemsada
y escarnida de les corts,
y t' ajaus fastiguejada
de fer prédiques als sórts;
si ja tot te desampara,
fés sentir ta veu de mare:
cérca 'ls fills y dígals: ara!...
Llamp de Deu, no som pas borts!

FRANCESCH MATHEU

Barcelona, 1er Abril de 1885.

[1] Premiada en los Jochs Florals d' enguany ab lo premi ofert per lo Centre Catalá.

A la Ciencia

Filla n' ets del treball y la experiencia,
tesor inestimable, font de vida;
per tú l' humanitat n' es redimida:
per tu va sempre avant ¡oh cara ciencia!
Accesible tan sols á la insistencia
de forta voluntat, may desmentida,
en ton temple no donas acullida
sino á los que 't consagran la existencia.
Per xo has anat sent via á fermas passas,
y has lograt ésser ja tan poderosa
que dels altres poders més enllá passas;

per xo brillas avuy esplendorosa,
y tals empresas, incansable abressas,
que sols devant de Deu ets poca cosa.

JOSEPH M. OLLER

L' Arriero

Jo soch un dels arrieros
que de mena van passant:
desd' Olesa á Barcelona
set horas no he trigat may;
ploga ó troni, nit ó dia,
com un llamp duch l' animal,
ell trotant, jo cridant sempre:
¡Pelegrina, passa allá!

Ab la faixa á la cintura,
l' escura-dents al costat,
y 'l xavo demunt l' orella,
ben negre y recargolat,
¡que 'n vinga de gent, que surtin
à aturarme ál cami ral!
Si m' enfado... ¡revalua!...
¡Pelegrina, passa allá!

No 'm mancan may quatre duros,
ni 'l bon humor perdo may;
ab fer l' ullet d' un cert modo
visch com un rey pels hostals;
las mossas aixis qu' hi arribo,
tot en donya ho fan anar.
Pero jo... fora la Tuyas...
¡Pelegrina, passa allá!

La Tuyas, sí; val mes pelas
que 'l convent de Monserrat;
es grassona, roja y fresca
com un plataret d' ensiam;
sos ulls fan vení alegria,
sos llabis fan sedejar
y té un peu... ¡visca la Tuyas!
¡Pelegrina, passa allá!

Quan tinch la tartana al porxo,
y he dat pinso al animal,
per mí no hi ha bordegassa
al mon, ab qui milló' estar;
si algú se ficsás en ella
un jorn y la malmirás;
si algú deixos... ¡Déu me valga!
¡Pelegrina, passa allá!

Gracia á Déu puch envanirme'n
y dirho per tot ben alt:
que tinch la mellor tartrana,
que tinch lo melló animal.
que tinch la millor xicota
qu al Vallés s' ha batejat,
y si algú ho dupta... ¡xo, arri!
¡Pelegrina, passa allá!...

F. UBACH Y VINYETA

BARRETADAS

Manifestem per medi d' aquestas ratllas tot nostre agrahiment á las benévolas paraulas que 'ns han dedicat alguns diaris de Catalunya y que plens de natural satisfacció transcribim pera que puguen apreciarlas nostres llegidors:

«S' ha comensat á publicar á Montevideo LA GRALLA, que redactan entussiastas joves residents en aquella ciutat del Uruguay. La citada revista se publica en quaderns setmanal de 8 planas, luxosament impresos á duas columnas, en paper satinat.

«Lo número primer, corresponent al primer de Juny, conté en lloch preferent la immortal *Oda á la Patria* d' Aribau y diferents travalls de reputats escriptors, no desmereixent la bondat dels mateixos en los números del 7 y del 14 del propi mes. Al citat periódich catalanista s' hi suscriu en Montevideo, carrer de Sarandí, número 203.

«La *Renaixensa* no pot de menos que recomanar aquesta important publicació á tots los catalans que sostenen relacions ab lo Sut America, encoratjant per aquest medi als entussiastas escriptors que tant lluny de la pátria se consagran á ella, trevallant pera la unió de tots los catalans y la regeneració de la terra que anyoran.

«Rebin la nostra salutació mes calurosa y nostra adhesió mes complerta á las ideas que sustentan en sa publicació.»

(*La Renaixensa*)

•*•

«Alguns entussiastas catalanistas residents en Montevideo, han comensat á publicar des-

de 'l primer de Juny LA GRALLA, revista setmanal catalana, que te per objecte mantenir viu l' esprit pátri dels catalans que viuhen en aquella república y tenirlos al corrent dels avensos de Catalunya.

«En son primer número y en forma de portada elegantment impressa á tres tintas, estampa la preciosa oda *A la Patria*, del immortal Bonaventura C. Aribau.

«No duptem que LA GRALLA sonará molt temps, puig com diu nostre estimat amich en Antoni de P. Aleu en una carta que publica dita revista: «l' element catalá que resideix » en Montevideo marxa unit y entusiasta com » cap altre, fins al extrem d' aixecar á sas ex- » pensas un magnífich edifici que á la vegada » que lloch d' entreteniment y esbarjo, sia un » temple ahont constantment estiguia encesa » la llantia del mes pur y mes sant patrio- » tisme.»

«Rebi LA GRALLA nostra coral enhorabna y conti sempre ab l' ajuda de *L' Arch de Sant Martí.*»

•*•

«Coincidint ab la nostra sortida s' han rebut en aquesta ciutat los primers números d' un periódich catalá que veu la llum á Montevideo titulat LA GRALLA.

«Molt nos alegrém que 'ls nostres germans d' aquellas terras donguin tan bonas mostrats d' activitat. Per ells no quedarà desmentit lo nostre caràcter.

«Los saludém y 'ls felicitém de tot cor. Una estreta de ma y avant, sempre avant!»

(*La Honorata*)

¡Quin fret!

¿Será un somni, mare mia,
será un somni 'l meu anhel,
que al ferse flor la poncella
jo m' estich morint de fret?

Sento las aus que ab tendresa
cantan son amor inmens
ponderantlo á sas aymadas
mentres jo 'm moro de fret.

Sento 'l riu que suau murmura
donant vida al canyá esbelt,
com dos sers que ab goig se volen
mentres jo 'm moro de fret,

Sento 'ls raigs de sol qu' abrusan
espargint per tot arreu
la sava de nova vida
mentres jo 'm moro de fret.

Sento de la papallona
l' aleteig, quant pel verger
va besant las flors mes tendres
mentres jo 'm moro de fret.

Sento que 'ls recorts mes dolsos
fantasieja 'l meu anhel,
y com llum que s' acaba
jo m' estich morint de fret.

Digueuli, mare, si un dia
torna mon aymat donçell,
que anyorant sos sospirs tendres
jo m' anat morint de fret.

Y digueuli també, mare,
que al punt vinga al costat meu,
que sols al gel de la fossa
pot desglassar son alé.

SIMON ALSINA Y CLÓS.

Ah!...

¿T' han dit que soch un vellet?...
Es ben cert, tinch cabells blancs,
y tinch la barba molt blanca
y tot lo meu sér es blanc.

Pero encara que soch vellet
sento en mon cor ruent volcá
qu' alguns dematins fondria
setmil arrobas de glas.

Y si aqueixa que t' ha dit
que só un vell atrotinat,
vol fer la prova, que vinga;
que jo jur' ferla cansar.

Tú, estích segú qu' al sentirla
vas riure sens' ferlhi cas:
perque, tú, has tingut lo goig
d' haver pogut contemplar
lo hermosas que son las rosas
en mitj de molts lliris blancs.

LO CEGO

NOVAS

Cridat pel distingit y sabi metge doctor
Ferran, ha sortit de Barcelona pera posarse

á sas ordres nostre ben volgut amich don
Lluís Claramunt, redactor de *La Renaixensa*.

•*•

En Alicant s' ha constituhit una societat ab
lo exclusiu objecte de construhir un barri
compost de 208 casas, corresponents á un nú-
mero igual d' accions, de tal modo, que 'n lo
período de deu anys cada accionista tinga
casa propia ab lo insignificant desembols de
tres duros mensuals.

o*o

Alguns metges de Valencia aconsellan los
següents preceptes higiénichs:

Bullir l' aygua y filtrarla.

No menjar ni beurer fora de casa.

Rentar y netejar las robas dintre casa.

Quan s' experimentin los primers síntomas
de diarrea, se pren una cullerada d' aygua ab
quatre ó sis gotas de láudano, y sens pérdua
de temps se deu cridar al metge.

Seguint aquets consells poden salvarse lo
90 per 100 dels colérichs.

Segons sembla, de la estadística formada
fa poch, resulta que desde que 's presentá
en Valencia la malatía sospitosa, no ha sigut
atacat ningú dels que beuhen aygua bullida.
La mida de precaució no pot ésser mes sen-
zilla.

o*o

Acció digne de alabar es la del senyor Bis-
be de Murcia, que com ja saben está infesta-
da pel terrible hoste del Ganges. Lo dit prelat
hn ordenat la venta de totas sas fincas que
posseheix en la provincia de Málaga, qu' as-
cendeixen á la cantitat de 80,000 duros, pera
repartirla entre 'ls necessitats de sa diócesis
qu' estant sufrint las consecuencias de la
peste.

o*o

Digna es de mentarse la vetllada literaria
donada per l'Associació Catalanista de Reus
durant un dels dias de la festa major, tant
per lo lluida y concorreguda, com per las
composicions llegidas y pessas de música que
foren ejecutadas per la distinguida juventut
de Reus; mes de duas horas se llegirén poe-
sías dels senyors Mata, Serra, Frias, Martí y
Folguera, Vidiella, Matheu, Vidal Valenciano
(Eduart), Planas y altres, alternadas ab
algunas pessas de piano.

o*o

L' acaudalat comerciant de Vinaróz Mr. J.

L. Blancon, ha escrit una atenta carta al senyor Gobernador, oferintse á tenir en sa casa á tots los horfens mes necessitats, quals pares hagin mort en aquella ciutat á conseqüència de la epidémica regnant.

Per ordre del ministre de marina ha sigut adquirida á Barcelona, ab destí á la Escola central d'ampliació de Sant Fernando, una máquina motor pera gas, sistema Escuder, de quatre cavalls de forsa, per reunir millors condicions y ser lo preu mes ventatjós que las d'altres sistemas que 's construheixen al estranger.

Delegat per lo govern, recorre actualment la provincia de Girona l'enginyer agr. nom don Lluís Casabona, á fi d'instalar algunas estacions antifiloxéricas.

La llibreria espanyola de López, editor, ha posat á la venda la tercera edició de la gata-da caballeresca, en dos actes, en vers y en catalá, escrita per don Serafi Pitarra y don Pau Bunyegas y titolada «Lo Cantador.»

Es la obra tercera dels «Singlots poétichs» ab ninots.

PIFIAS

Nostra Redacció ha rebut varias cartas de ilustrats paysans, tan d'Espanya com de l'interior d'aquesta República, en las que, al felicitar nos y alentarnos en la tasca patriótica que seguim desde lo 1er de Juny, nos prometen son valiment pera ajudarnos.

Aceptem ab gust tan generosa oferta, y 'ls donem á tots las gracias.

Nostres llegidors poden veurer que comensem á cumplir nostra promesa de darlos hi novas de Catalunya.

LA GRALLA no prometerá may sense cumplir.

Per cartas particulars, á mes de lo que havem llegit en los diaris y periódichs de Catalunya, sabem que LA GRALLA ha sigut molt ben rebuda á Barcelona, demanantnos que

nomenemt un agent en aquella ciutat, puig que hi ha molts paysans que volen tenirla.

Los complaurem.

Agrahim á l'amich *Un Catalanista* l'activitat ab que ha respost á la invitació que li feu un ferm catalanista d'escriurerns quelcom pera LA GRALLA, y desitjariam que deixés l'incognit ab que s'amaga pera poder estampar son nom en nostras planas.

De tota manera, rebi nostras més sinceras gracias.

També fem extensivas las gracias á los fermes catalanistas Joseph M. Oller y Simon Alsina y Clós, per los trevalls que nos han enviat.

Prosegueixen ab activitat los trevalls pera la suscripció que s'enviará próximament á nostre paysá lo célebre Dr. Ferran.

Segons podrán veurer nostres llegidors en las llistas que 'n altre lloch publiquem, ascendeix lo recolectat á \$ 225.82, y aixó prova que los amichs qu'acceptaren llistas s'ho han pres ab interés. ¡Avant noys!

Agrahim de tot cor á un paysá, que vol guardar l'incognit, lo oferiment que ha fet á la Comissió de socorros pera los coléricchs d'Espanya, suscripció iniciada per nosaltres, d'adelantar la suma per'esser enviada á lo Dr. Ferran.

Com comprendrá aqueix bon amich y filántropo, no pot dita Comissió acceptá sa oferta, puig no sab á lo qu'ascendirá lo que 's recolecti y podria molt be trovarse que l'anticipo fos major que lo que 's recolleixi.

De tots modos, acció tan meritoria mereix un sincer aplauso, y per nostra part el millor que li tributariam seria publicar son nom, si no 'ns havés compromés á que permanesqués ignorat.

VUYTS Y NOUS

En lo restaurant la nit d'un ball.

—¡Mosso! ¿Aquesta taula no está ocupada?

—Si, senyor; per sota.

Efectivament per sota las estoballas surtian dos péus d'algú que s'hi estava estés.

La parella se 'n torna, en busca d'un altre quartet.

A un italiá que ensenyava las habilitats d' unas pussas industriosas, se li vá presentá un burleta y li vá di:

—Escolti; ¿qué compraria pussas vosté, per ensenyarlas?

—¿Perqué nó?—respongué l' italiá.

—Donchs ¿cuant me 'n dona d' aquesta?—li digué 'l graciós, agafantsent' una y presentantli.

—¡Oh!—li saltá l' altre.—Jo no las compro més qu' á lliuras. Guardi aquesta qu' ara té, y vagin agafant; y cuan n' hagi arreplegat una lliura, torni, que las hi pagaré á pés d'or.

Hi havia una mare que tenia dugas fillas, y per una estranyesa d' aquellas tant propias de la miseria humana, estimava molt á la gran y no podia veure á la petita. Per aquella tot eran festas, obsequis, petons y regalos; per la última, sempre reganys, crits y fins algun cop. La pobreta vivia esporuguida, y 'l seu bon carácter no 's rebelava contra aquella injusta preferencia.

Tant avesada á no sentirse una paraula dolça, un dia entrá de puntetas á una sala hont la séva mare dormia tirada en un sofá. Ab pór de despertar-la caminava poch á poch, quant topá ab una cadira, y la mare 's despertá dient sense obrir los utls:

—¿Ests tú, filla méva?

—¿No, mare; sóch jo,—respongué la pobreta, comprenent que la pregunta no li anava á n' ella.

La noya no vá dir més que una frase vulgar, y ab tot, vá dir més que tot un llibre sobre las preferencias injustas dels pares.

Era per la cuaresma y divendres; un capellá que viatjava arrivá á un hostal.

—¿Qué hi há per un dinar de peix?—preguntava lo reverent.

—¡Oh!—contestá l' hostaler.—No tinch més que pollastres.

—¿Y donchs, com dino? ¿No sabèu qu' avuy es dia magre?

—¡Y menjis un pollastret!

—No pot ser; no 's pot mengar res gras.

—Ja sé com pot ferho. Li couré 'l pollastre ab oli, y veliaqui que será un pollastre de peix.

No se sab lo que vá respondrer lo prèbere, que portava molta gana.

Epigramas

Ven sigrons, ous y gallinas
en Jordi de la Rosé:
ho veu la jóve Codinas
y diu,—baix,— á sas cosinas:
iquins ous mes petits que té!

Lo CEGO

Jugant als escachs, un dia,
ab un que 'm pot dá una torra,
vaig apostarli una gorra
á que mate li daria.

Ell, sabent que sens embarch
pot guanyarme á la carrera,
accepta, y quant menys s' ho espera
li presento un *male amarch*.

P. VENTOS

TRENCA CLOSCAS

Xarada

¡Pican molt los *tots* de mar!
¡Fará por la *hú* del mon!
En quant te pagui las *dugas*
menjarem plural de *tot*.

Endevinalla

Se fica dú
ne surt molt fluix
plé de color
goteijant such.

UN BORNÍ

Las soluciones se darán en lo número vinent.

Solució de la xarada del N. 12—*Bisbe*

CORRESPONDENCIA

Item rebut soluciones de las xaradas d' Un Tanoca, Filemon, Un de fora y L' Espardeuyer.

Senyor Cego—Queda servit.

I. V. K.—Los seus versos no fan per casa.

Senyor Deixepre d' en Clavé—Fassi 'l favor de passar per la Redacció.

Senyor Dropu — Dorm massa vosté; hi anirá en lo número vinent.

Senyor Lletrat—No 'ns agrada pron.